Į LAISVĘ

Nr. 5 | Kaina 20 kap.

LEIDŽIA LIETUVOS AKTYVISTŲ FRONTAS

1941. VI. 28. Šeštadienis

Vyriausybės nutarimas dėl partizanų

Laikinoji Lietuvos Vyriausybė nutarė išmokėti visiems partizanams algas už visą jų buvimo laiką būriuose iš tų įstaigų ar įmonių, kuriose jie dirbo prieš stodami į partizanų eiles.

Partizanai turi pristatyti savo būrių vadų pažymėjimus, kuriuose nurodoma, kuriame būryje ir kiek laiko partizanas dirbo.

Linus sėti dar nevėlu

PRANEŠIMAS LINŲ AUGINTOJAMS

Narsi vokiečių kariuomenė išlaislaisvino Lietuvos ūkininkus iš žiaurių plėšikų — rusų komunistų nagų. Jie dabar yra tikri, kad jų kruvinu prakaitu laistoma žemė ir jos vaisiai priklausys jiems patiems. Ūkininkai ateityje dirbs su noru ir entuziazmu, o ne nusilenkdami prievartai, kaip buvo praėjusiais metais.

Šį pavasarį dėl įvairių priežasčių liko nieku neužsėti gana dideli ariamos žemės plotai. Kraštui reikalingas maistas ir įvairios žaliavos, o ūkininkams — pinigai, todėl neužsėtos žemės negali likti nė vieno aro. **Tuos plotus, kuriuos galima užsėti ir kurie iki šiol dar neužsėti, būtina užsėti linais.** Birželio mėn. pabaigoje ar net liepos mėn. pradžioje pasėti linai iki rudens dar suspės užaugti ir prinokti. Karo metu linai ir sėmenys — labai brangios ir reikalingos prekės, todėl už linų ūkio produktus ūkininkai galės gauti daug pinigų.

Gerų sėklinių sėmenų senomis sąlygomis, t. y. po 90 kapeikų už kilogramą, galima pirkti linų pirkyklose ir kooperatyvuose. Vartoti juos kitiems, ne sėjos, reikalams, griežtai draudžiama.

KOOPERATYVŲ SĄJUNGA „LINAS“.

Mūsų kova su pasauliniu priešu

Adolfo Hitlerio mintys iš MEIN KAMPF

1. Kova prieš žydiškąją pasaulio bolševizaciją reikalauja aiškiai nusistatyti Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Negalima velnią Belzabubu išvaryti (752).

2. Rusiškajame bolševizme mes turime įžvelgti mūsų gyvenamame dvidešimtame amžiuje žydijos dedamą pastangą pasiekti pasaulinės valdžios, lygiai taip, kaip kitais laikotarpiais to pačio tikslo jie siekė kitomis, bet esmiškai giminingomis priemonėmis (751).

3. Dabartinės Rusijos valdovai visiškai negalvoja garbingai sudaryti sąjungą ar ją laikyti. Neužmirština, kad dabartinės Rusijos valdovai yra krauju susitepę niekšingi nusikaltėliai — žmonijos atmata, — kurie, pasinaudoję patogiais santykiais, tragišką valandą užgrobė didelę valstybę, laukiniškai kraujo ištroškę išžudė ir išnaikino milijonus vadovaujančios jos inteligentijos ir, jau bus greit dešimt metų, vykdo visų laikų žiauriausios tiranijos režimą. Neužmirština toliau, kad šie valdovai priklauso tautai, kurioje retu mišiniu bestialinis žiaurumas jungiasi su sukto melo gabumu ir kuri šiandien labiau, negu bet kada, tikisi esanti pašaukta savo kruviną priespaudą primesti visam pasauliui. Neužmirština, kad tarptautinis žydas, kuris dabar Rusijoj beatodairiškai viešpatauja, Vokietijoje mato ne sąjungininką, bet tokiam pat priespaudos likimui skirtą valstybę (750).

Kauniečių aprūpinimas maistu sparčiai gerėja

Pienocentro, Maisto ir Pramonės fabrikai nesunaikinti. Darbas eina į normalias vėžes. Pienocentras organizuoja pieno pristatymą. Maitinimo padėtis rūpesčio nekelia.

Paskutinėmis dienomis buvo kiek sutrikęs Kauno prekybos ir maitinimo įmonių aprūpinimas būtino reikalingumo prekėmis. Prekių trūkumas buvo pasireiškęs ne dėl prekių neturėjimo, bet dėl transporto, nes bolševikai, visai neatsižvelgdami į miesto gyventojų padėtį, jau sekmadienį konfiskavo visas įmonių susisiekimo priemones ir didžiumą jų išvežė. Dalis maisto produktų krautuvių keliom dienom turėjo užsidaryti dėl išdaužytų langų ir kitų sužalojimų, ypač tose vietose, kur ėjo didesnės kovos.

Pasiteiravus atitinkamose prekių aprūpinimu ir maitinimu besirūpinančiose organizacijose buvo patirta, kad Kauno maitinimo padėtis diena iš dienos gerėjo ir maitinimo problema jokio nerimo nekelia. Kauniečiai neturi baimintis, nes pasitaikęs sutrikimas yra tik kelių dienų reiškinys. Maisto, Pienocentro ir Paramos darbininkai ir tarnautojai su ginklu rankose apgynė savo fabrikus ir įmones. Niekas iš šių fabrikų ir įmonių nenukentėjo ir darbas jau varomas toliau visai normaliai.

Parama duoną kepa pilnu tempu. Dėl transporto priemonių netekimo buvo sutrikęs prekių išvežiojimas, bet dabar transporto priemonių jau gauta ir prekių išvežiojimas vyksta tvarkingai. Parama ir Maistprekyba turi dideles atsargas cukraus, druskos ir kitų prekių.

Pienocentras ėmėsi skubiai organizuoti pieno pristatymą į Kauną. Į visas Kauno apylinkės išsiųsti instruktoriai, kurie tuč tuojau sutvarkys visų apylinkės pieninių veikimą ir suorganizuos pieno pristatymo punktus, iš kurių Pienocentras pieną pasiims savo transporto priemonėmis. Jau sužinota, kad Kauno apylinkių pieninės nenukentėjo, pieno yra ir jis jau vežamas į Kauną. Vakar jau pradėjo veikti Kauno pieninė. Tikimasi, kad po kelių dienų Kaune dėl pieno nereikės stovėti ilgose eilėse. Pienocentro veikimą kiek sutrikdė ta žiauri nekaltų žmonių medžioklė: tada daug pienininkų buvo išvežta. Maistas pasiruošęs laukia iš ūkininkų bekonų ir gyvulių, kurių ūkininkuose yra, tik dar vis sutrikęs transportas. Šiuo momentu Maistas turi atsargų. Kauno fabriką partizanai apgynė, nors išbėgdami bolševikai labai kėsinosi sunaikinti. Valgis gauna vis daugiau prekių ir tikisi po poros dienų geriau patarnauti valgytojams.

Žodžiu, Kauno maitinimo padėtis kasdien gerėja, ir niekas neturi baimintis.

Vokietijos karas prieš Maskvą yra Europos kryžiaus žygis prieš bolševizmą

Vokiečių spaudos nuomonės apie naująjį Europos persiorganizavimą

BERLYNAS. VI. 27. ELTA. Apžvelgdamas Europos tautų nusistatymą dėl Vokietijos Sovietų Rusijos karo, Wilhelmstrassei artimas laikraštis „Die Deutsche Diplomatisch — Politische Information“ prieina išvados, kad Vokietijos karas prieš Maskvą yra Europos kryžiaus žygis prieš bolševizmą. Draugiškos, neutralios ir net tos tautos, su kuriomis Vokietija dar neseniai kovojo, priėjusios tos nuomonės, kad tai yra visos Europos reikalas. Laikraštis toliau nurodo, kad Vokietijos ir fašistinės Italijos pusėje jau kariauja prieš Maskvą Suomija, Rumunija, Slovakija, Vengrija. Ir Švedija neatsitraukia nuo bendro uždavinio, o taip pat ir Danija yra nutraukusi santykius su Maskva. Norvegijos kariniai vienetai žygiuoja prieš bolševizmą „Nordlando“ štandarte. Pabaltijo tautos sveikina vokiečių karius kaip jų išlaisvintojus iš bolševikų priespaudos. „Westlando“ štandarte susijungė olandai, flamai ir valonai. Ir Bulgarijos solidarumas šioje laisvės kovoje yra visiškai suprantamas. Jaunosios Kroatijos ginkluotosios pajėgos prisijungia prie vokiečių kariuomenės; Ispanijoje Falanga ir kariuomenė nutarė pasiųsti į Europos rytus savanorius. Portugalija supranta šios kovos moralinį imperatyvą. Tas pats yra ir okupuotoje bei neokupuotoje Prancūzijoje, kurios nauja pažiūra į valstybę yra griežčiausiai priešinga bolševizmui.

Tačiau kitoje pusėje stovi Anglija, kuri, kaip laikraštis pažymi, užpuldama Vokietiją ir blokuodama Europą, tevaro tik bolševizmo biznį. Jau ir šiandien aišku, rašo toliau laikraštis, kad Anglija negalėtų vėliau kovoti su savo bolševikiniu sąjungininku dėl Europos grobio; Anglija ciniškai pasitrauktų į savo salas ir Europą paliktų savo skurde. Taip pat ir Amerikos karo kurstytojai negalėtų kitaip pasielgti.

Savo išvedžiojimus laikraštis baigia nurodydamas, jog Europos tautos instinktyviai telkėsi aplink tą jėgos centrą, kuris vienintelis gali pasiekti, kad laimėtų atnaujinimo jėgos amžiais vykstančioje jų kovoje su griovimo jėgomis.

Todėl puolimo iš Vakarų ir iš Rytų rezultatas bus tas, kad Europoje susidarys toks likimo ir gyvenimo bendrumas, kokio ligšiol dar niekados nėra buvę.

Berlynas. VI. 27. ELTA. „Žemyno kryžiaus karas prieš bolševizmą“, „Bendra Europos kova“, „Europa pradeda žygiuoti“, „Šeši kraštai žygiuoja“, — tokias ir panašias antraštes Berlyno vakarinė spauda deda straipsniams, kuriuose plačiai iškeliamas žemyno solidarumas, kuris jau pasireiškia Suomijos, Italijos, Rumunijos, Slovakijos ir Vengrijos dalyvavimu greta vokiečių ginkluotųjų pajėgų šiame iš tikrųjų Europos išsilaisvinimo kare prieš Maskvos tiranų valdžią. Ryšium su Suomijos valstybės prezidento atsišaukimu ir Fiurerio proklamacija, „Berliner Boersenzeitung“ rašo apie „šmėklų išnykimą“, nes visos pasaulio tautos, kurios dar turi bent kiek savigarbos, yra akivaizdoje jų vertę ir ateitį liečiančio sprendimo. Priešo pusėje, ranka rankon su Stalinu yra Churchillio Anglija. Laikraštis pabrėžia, kad kova rytuose vedama ne prieš Sovietų Sąjungos tautas, bet prieš Maskvos prievartos sistemą Kremliuje, kurios veiklai „šaunioji“ Anglija skiria savo didžiausias ir paskutiniąsias viltis. Europos išsilaisvinimo karas, vokiečiams vadovaujant, būsiąs vedamas ligi sunaikinus priešą. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ Suomijos valstybės prezidento per radiją pasakytą kalbą apie bolševikinį užpuolimą vadina „vinu iš įspūdingiausių šio karo istorijos dokumentų“ ir rašo: „Kiekviena tauta, kuri savyje dar jaučia pakankamai jėgos laisvai gyventi, sugeba įvertinti šios kovos prasmę. Kiekvienoje tautoje nebus nepastebėtas ir ryšys tarp kovos rytuose ir Anglijos karo, tos Anglijos, kuri drauge su Maskvos viešpačiais yra įvykdžiusi žemyno tautų išdavimą. Ir Danija įsijungė į politinį žemyno solidarumą, kurio augimas šiuo metu plėtotei žemyne turi pagrindinę reikšmę. Vadovavimas šioje kovoje, kaip savaiminga būtinybė, tenka Vokietijai.

Vokiečių aviacija užvaldė visą rytų fronto erdvę

Netrukus bus smulkiai pranešta apie lemiamus laimėjimus

Berlynas. VI. 27. ELTA. Iš informuotų kariškų šaltinių pranešama, kad karinės padėties Rytuose atžvilgiu ypač pažymėtini yra šie trys punktai:

1) Birželio 22 d. prasidėjusios pasienio kautynės vyko planingai. Numatomi lemiami laimėjimai, kurie prisidės prie tolimesnės padėties plėtotės. 2) Tas faktas, kad Lvove ir Baltstogėje įvyko didelės kautynės, leidžia padaryti tam tikras išvadas. Jei rusai, kaip jie tvirtina, nebūtų turėję puolimo tikslų, o būtų koncentravę savo kariuomenę prie Vakarų sienų tik grynai gynimosi tikslais, tuomet būtų buvę tikslingiau sudaryti prie Vakarų sienos tolydinį gynimosi frontą. Tačiau, pažvelgus į žemėlapį, aiškiai matyti, kad kalbamieji miestai — Lvovas Galicijoje ir Baltstogėje prie Narvos aukštupio — kiekvienas yra maždaug viduryje smarkiai į vakarus išsikišusių sienos sektorių. Kad didžiulės karinės pajėgos buvo sukoncentruotos kaip tik šiose vietose, aiškiai įrodo sovietų prieš Vokietiją puolimo tikslus. 3) Vokiečių oro pajėgų kova prieš sovietų oro pajėgas vyksta kasdien vis didėjančia naikinamąja jėga. Jei sovietų lėktuvai puola svarbiausiai Rumunijos teritoriją, tai, matyti, todėl, kad jie mano, jog ten rasią silpną vietą ir menką pasipriešinimą. Tačiau tenka konstatuoti, kad ir tie puolimai iš oro neturėjo pasisekimo: tenykštė sąjungininkų kariuomenės defensyva yra tokia stipri, kad jau keliais atvejais pavyko numušti visus puolančius priešo lėktuvus.

Visame rytų fronte pasiekta lemiamų rezultatų

VYR. VOKIEČIŲ KARIUOMENĖS VADOVYBĖS PRANEŠIMAS

Berlynas. VI. 27. ELTA. Iš Fiurerio generalinio štabo. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Pirmosios penkios karo veiksmų dienos parodė, kad Sovietų Rusijos ginkluotosios pajėgos buvo paruoštos pulti Vidurinę Europą. Net ir tuose į vakarus išsikišusiuose pasienio lankuose aplink Lvovą ir Baltstogę, kurie savaime buvo išstatyti vokiečių apsupimui ir todėl nebuvo tinkami gynimuisi, mūsų junginiai rado dideles mases puolimui paruoštų Sovietų Rusijos kariuomenės dalinių. Dėl to jau pirmuose pasienio mūšiuose buvo susiremta su Sovietų Rusijos kariuomene ir oro pajėgomis. Visuose frontuose laimėjusi mūsų kariuomenė pasiekė didelių lemiamų rezultatų. Artimiausioje ateityje apie juos bus pranešta.

Jūrų karo laivynas ir oro karinės pajėgos sėkmingai kovojo toliau prieš britų prekybos laivininkystę. Vienas povandeninis laivas, vadovaujamas kapitono leitenanto Metzlerio, į vakarus nuo Afrikos nuskandino penkis priešo prekybos laivus, bendro 31.500 registruotų brutto tonų talpumo. Kovos lėktuvai praėjusią naktį prie britų rytų pakraščio sunaikino tris krovinių laivus, bendro 18.000 registruotų brutto tonų talpumo. Kiti oro puolimai buvo nukreipti į uostų įrengimus Temzės žiotyse ir į vieną aerodromą pietinėje Anglijoje. Britų uostai ir toliau buvo minuojami. Viena jūrų karo laivyno tolimo šaudymo baterija apšaudė priešo laivus kanale.

Šiaurės Afrikoje vokiečių kovos lėktuvai birželio 26 dieną sėkmingai puolė britu kariuomenės telkinius prie Sidi Baranio ir priešlėktuvinės apsaugos pozicijas prie Tobruko.

Britų kovos lėktuvų ir naikintuvų mėginimai pulti kanalo pakraštį ir vakar buvo atremti su dideliais nuostoliais priešui. Oro kautynėse ir iš zenitinių patrankų buvo numušti devyni, o karo laivyno artilerijos — du britų lėktuvai. Vieną jūrų karo laivyno povandeninį laivą naikintoją buvo užpuolę kanale du britų kovos lėktuvai. Tas laivas abu tuos lėktuvus numušė.

Praėjusią naktį įvairiose vakarų ir šiaurės vakarų Vokietijos vietose priešas numetė nedidelį skaičių sprogstamųjų ir padegamųjų bombų. Civiliniams gyventojams padaryta nedidelių nuostolių. Įvairiose vietose buvo sugriauti arba apgadinti gyvenamieji namai. Naktiniai naikintuvai ir zenitinė artilerija numušė du priešo lėktuvus. Kapitonas Ihlefeldas, vienos naikintuvų grupės vadas, birželio 26 dieną pasiekė savo 39-tą ir 40-tą oro laimėjimą.

RYTŲ FRONTE

Berlynas. VI. 28. ELTA. Vokiečių oro pajėgos, kaip DNB iš militarinių sluoksnių patyrė, rytų fronte visas penkias dienas, remdami karo veiksmus, buvo padėties viešpačiai, ir pasisekimas prieš sovietų oro pajėgas per pirmąsias dienas buvo labai didelis. Dar didesniu mastu, kaip ligi šiol, vokiečių kovos lėktuvai ir smingamieji bombonešiai birželio 27 d. puolė geležinkelio linijas, stotis ir traukinius. Vienoje stotyje buvo sunaikinti 45 vagonai, kitose užfrontės vietose daug traukinių padegta, vienur, bombai pataikius, traukinys nuėjo nuo bėgių. Visa eilė stočių sunaikinta.

Krokuva. VI. 27. ELTA. Gautomis čia žiniomis, rusų kariuomenės daliniams priskirtieji politiniai komisarai daugeliu atvejų uždarė rusų kareivius į jų gynamus fortus. Todėl kareiviai, net neturėdami jokių perspektyvų apsiginti, negalėjo iš fortų pasišalinti ir beveik visi, sustiprinimus bombarduojant, turėjo žūti. Nedidelis kiekis išlikusių gyvų rusų kareivių, patekusių į vokiečių nelaisvę, reiškė didelį pasipiktinimą tokiu politinių komisarų elgesiu.

Helsinkis. VI. 27. ELTA. Vokiečių pranašumas ore Rytuose pradeda dabar pasireikšti jau ir Suomijoje. Birželio 26 d. rusų lėktuvai puolė keletą vietovių Suomijos kariuomenės užnugaryje. Tačiau naktį į birželio 27 d. jau joks lėktuvas nebeatskrido.

Berlynas VI. 28. ELTA. Kaip DNB sužinojo, suomių naikintuvai birželio 27 d. turėjo pirmąjį pasisekimą. Per sovietų lėktuvų puolimą suomių naikintojai numušė du sovietų lėktuvus. Birželio 26 dieną vieną sovietų kovos lėktuvą numušė suomių zenitinė artilerija.

KITUOSE FRONTUOSE

Berlynas. VI. 28. ELTA. DNB žiniomis, britų lėktuvai naktį į birželio 28 d. su silpnomis jėgomis mėgino įskristi į šiaurės vakarų Vokietiją. Iš lėktuvų numestos bombos nepadarė didelių nuostolių. Vokiečių naktiniai naikintuvai ir zenitinės patrankos padarė britams didelių nuostolių. Nustatyta, kad buvo numušta 11 anglų lėktuvų.

Berlynas. VI. 27. ELTA. Du vokiečių povandeniniai laivai, po ilgesnio žygio grįžę į savo atramos punktus, praneša apie savo pasiektus rezultatus. Vienas povandeninis laivas viename žygyje nuskandino iš viso 89.000, kitas — 90.200 registruotų brutto tonų talpumo prekybos laivų.

Berlynas. VI. 27. ELTA. Vokiečių kovos lėktuvai naktį į birželio 27 dieną į šiaurės rytus nuo Cromero nuskandino 2 priešo prekybos laivus, 12.000 ir 3.000 registruotų brutto tonų talpumo, ir į šiaurės rytus nuo Washo — vieną prekybos laivą, 3.000 registruotų brutto tonų talpumo.

KAUTYNIŲ ĮKARŠTY. Vokiečių pėstininkai puola sudaužytą priešo apkasą.

Taip buvo atsakyta į „Tarybų Lietuvos“ anketas

Svarbiausias trūkumas — melas. Teisingai išpranašauta ateitis. „Tegyvuoja tikras pasaulio vadas Hitleris“! Klaustukai su šauktukais. „Lietuvos evokacija“. Pasisako „apgauti stachanoviečiai ir spartuoliai“.

Nelaikykite, malonūs skaitytojai, šių kelių eilučių „baltąją“ ar „mėlynąja“ knyga. Viskas čia surašyta atsitiktinai.

Buvo taip. Išmušus laisvės valandai, iš kompetetingos ministerijos į „Tarybų Lietuvos“ redakciją atvyko keli tarnautojai ir, kaip visur, pradėjo surašinėti redakcijos paliktą turtą, šeiminiškai kalbant — naminį testamentą. Štai atidaro vyr. redaktoriaus J. Šimkaus stalčių ir jame randa tas kai kam žinomas anketas „Redakcija kviečia skaitytojus pasisakyti dėl Tarybų Lietuvos turinio“. Anketoje trys klausimai: 1. Kas mūsų laikraštyje gerai ir kas blogai vykdoma? 2. Kokie stambiausi mūsų laikraščio trūkumai? ir 3. Kokie Jūsų pageidavimai, pastabos. Prie skaitytojų anketų nededame jokių komentarų. Kas kaip nori, taip tegul supranta. Tik viena svarbu: veik visos anketos redakcijai buvo labai nepalankios. Bet tai jau ne mūsų kaltė.

Keletą anketų žodis žodin nurašome paeiliui, kaip jos „Tarybų Lietuvos“ redakcijos buvo gautos ir aplankan susektos:

„Skaitydamas jūsų laikraštį turiu tik tiek naudos, kad turiu popierio,.. (toliau necenzūrinis išsireiškimas). Svarbiausias trūkumas yra m e l a s . Gana mus vaišinti melu. Kodėl neparašote, koks skurdas siaučia Lietuvoje azijatams atėjus? Parašykite, kad pasaulis žinotų apie ubagų armijos atneštą skurdą, kad tremia lietuvius iš tėvynės į azijatų šalį. Nedėkite į lietuvišką laikraštį to viso pasaulio durniausio asilo mordos. D a r b i n i k a s“.

„Jūsų laikrašty kai kurie dalykai net perdaug gerai vykdomi. Kodėl jūs žinias dedat tik tas, kurios jums geros, o kitų kodėl nededate? Kodėl nieko nerašote apie komunistų „darbelius“, kodėl jūs neparašote, kad pilni vagonai prikimšti nekaltų moterų ir vaikų? Gal to jums niekas nepraneša! O būtų laikas sužinoti, nes kai tauta panorės jums tai pranešti, jau bus vėlu. Niekas pasauly nėra tiek kraujo pralieję̨s, kiek jo sugėrė komunistų partija. Mano pageidavimas ir patarimas nerašyti į laikraštį nesąmonių. Rašot, kad kapitalistų spauda buvo darbo žmonių išnaudojimo įrankis, o kamgi jūsų spauda tarnauja? Istorija kai kada jos reikšmę įvertins objektyviai. Kam jūs begyvenate XIX a. tik Darvino ir Engelso mokslu, kuris šiandien bėra sudūžusi gyvenimo iliuzija. Tikiu, kad mano Rusija po 23 vergavimo metų prisikels naujam gyvenimui. Paminėsit mano žodį, kad šis karas komunistų diktatūrai neša kapą. Pageidaučiau, kad ši mano anketa pas Tamstas greit nepranyktų, o liktų kaip vienas iš dokumentų. Pas mane lieka jos nuorašas. S u p a g a r b a, 1941. VI. 17“.

„Viskas melas ir pagrįsta kvaila propaganda. Jūs rašote, kad žmonės skolina iš džiaugsmo, o visi uždirba tik ant duonos ir druskos. Kodėl mes turime vėl svetimus ponus? Vėl tik valdantieji gauna dideles algas, o koks gi mums, darbo žmonėms, skirtumas, ar buvo seni ponai savi, ar dabar grobikai, kurių dienos jau ant plauko. Ne tik pagrobtų kraštų liaudis, bet ir supuvusios sąjungos laukia išsivadavimo. Kur miltai, kruopos, rūbai ir t. t.? Tegyvuoja tikras pasaulio vadas H i t l e r i s!“

„Kodėl nerašo Tarybų Lietuva apie vidaus žinias, pav., apie Lietuvos „evokaciją“ ir kur „evakuotuosius“ deda? Viršplaninis melavimas. Daugiau iš Tarybų Sąjungos teisybės ir mažiau iš užsienio apie streikus. Pageidautina nerašyti apie paskolos planus ir kolchozus, nes ta meliodija seniai mums įgriso. Su pagarba. A p g a u t i s t a c h a n o v i e č i a i i r s p a r t u o l i a i“.

Ir ištisai visos anketos tokios. Kai kurios atsiųstos tik klaustukais bei šauktukais papuoštos. Bražas įvairus. Daug kur matosi tikro darbininko ranka, daug kur ūkininko. Yra ir inteligentų atsakymų. Nenorėdami kraipyti anketų autentiškumo, dar iš pasisakymų žinodami, kad kai kurie jų autoriai turi pasilikę nuorašus, — paliekame ir tą pačią rašybą. Gi kam bus noro sužinoti ir čia nepaskelbtų anketų turinį, tas galės kreiptis į buv. „Tarybų Lietuvos“ vyr. redaktoriaus stalčiaus naująjį valdytoją.

Demonstracijos prieš britus Madride

Madridas. VI. 27. ELTA. DNB praneša, kad Madride prie britų atstovybės įvyko priešbritiškos demonstracijos. Kai viena falangistų vadovaujama eisena su priešbolševikiškais šūkiai ėjo pro britų atstovybės rūmus, rūmų balkone pasirodė vienas atstovybės narių. Demonstrantų tarpe pasigirdo britam nedraugingų šūkių ir švilpimas. Demonstrantai pradėjo šaukti: „Gibraltaras!“ ir „Šalin Angliją“. Į atstovybės langus buvo paleista keletas akmenų. Demonstrantai, priėję vokiečių atstovybę, sušuko valio Vokietijai ir jos Fiureriui.

Madridas. VI. 27. ELTA. DNB praneša, kad pirmasis ispanų savanorių kontingentas kovai su prieš bolševizmą jau sudarytas. Tai bus pėstininkų divizija, susidedanti iš 15.000 vyrų.

Madridas. VI. 27. ELTA. Tarp ispanų savanorių dalyvauti kovoje prieš Sovietų Sąjungą minimas ir generolas Rios Papapé, kuris iki šiol tarnavo Ispanų Maroke. Generolas Papapé pilietinio karo metu gynė Madrido universitetinį miestą.

Madridas. VI. 27. ELTA. Birželio 26 dieną 9 val. ryto vietiniuose Falangos vadovybės rūmuose Madride atidarytas pirmasis savanorių priėmimo biuras. Jau dvi valandas prieš biuro atidarymą ten susirinko labai ilga eilė falangistų. Viename tik Madride neatsitraukdami dirba 25 gydytojai, atlikdami būtiną sveikatos patikrinimą.

Madridas. VI. 27. ELTA. Kasdien Ispanijos raudonajame kryžiuje užsirašo labai didelis skaičius ispanių, norinčių vykti kartu su Ispanijos savanoriais, kurie kovos su Sovietų Rusija. Daugelis iš tų ispanių dalyvavo kaip gailestingos seserys jau Ispanijos pilietiniame kare. Pranešama, kad Ispanijos moterų sąjūdžio vadovė Pilar Primo de Rivera vadovaus raudonojo kryžiaus vienetams.

Vengrija pradėjo karą su Sovietų Sąjunga

Budapeštas. VI. 27. ELTA. Ministeris pirmininkas Bardossy šiandien per Vengrijos atstovų rūmų posėdį pranešė, kad tarp Vengrijos ir Sovietų Sąjungos įsivyrauja karo padėtis. Jis pareiškė, kad imamasi karinių priemonių, atsakant į sovietų oro pajėgų padarytąjį Košicų miesto puolimą. Tas pranešimas atstovų buvo sutiktas su dideliu entuziazmu. Dešiniųjų opozicija reikalavo uždrausti socialdemokratų partiją, nes ji padedanti Maskvos bolševizmui.

BUDAPEŠTAS. VI. 27. ELTA. Oficialiai pranešama, kad Vengrija dėl pakartotinio sovietų lėktuvų puolimo Vengrijos valdomų sričių, priešingai tarptautinei teisei, yra karo padėtyje su Sovietų Sąjunga.

ANGLIJA ĮTEIKĖ ŠVEDIJAI PROTESTO NOTĄ

Amsterdamas. VI. 27. ELTA. Britų radijo praneša, kad anglų pasiuntinys Stockholme įteikė Švedijos vyriausybei notą, kurioje protestuoja prieš leidimą per Švedijos teritoriją gabenti vokiečių kariuomenės dalinius iš Norvegijos į Suomiją. Notoje pareiškiama, kad britų vyriausybė šį reikalą laiko labai rimtu.

SUOMIJA NUTRAUKSIANTI SANTYKIUS SU ANGLIJA

New Yorkas. VI. 27. ELTA. Amerikos agentūrų žiniomis iš Londono, Suomijos pasiuntinys Londone Gripenbergas atsilankė pas užsienių reikalų ministerį Edeną. Diplomatinių stebėtojų Londone manymu, Anglija ir Suomija netrukus nutrauks tarpusavio santykius.

JAPONIJOS VYRIAUSYBĖ IR KARIUOMENĖS VADOVYBĖ ŠIANDIEN SUSIRENKA POSĖDŽIO

Tokio VI/28 ELTA. Vyriausybė ir kariuomenės vadovybė šiandien susirenka numatytos konferencijos. Be kabineto narių, abiejų karo ministerių su savo štabų — kariuomenės ir laivyno viršininkais — taip pat dalyvauja daug vyriausiosios kariuomenės vadovybės atstovų. Ryšium su tuo „Domei“ praneša, kad konferencijoje bus apsvarstyti politiniai ir kariniai klausimai.

Grippsas ir britų karinė misija atvyko į Maskvą

Amsterdamas. VI. 27. ELTA. Kaip britų radijo praneša, britų ambasadorius sovietų Rusijoje sir Strafford Cripps ir britų karinė misija jau atvykusi į Maskvą.

Stokholmas. VI. 28. ELTA. Užsienių reikalų komisaras Molotovas, kaip praneša sovietų radijas, vakar priėmė į Maskvą sugrįžusį britų ambasadorių Crippsą ir visą anglų ambasados personalą, kuris prisistatė Molotovui.

Vichy. VI. 27. E. Beziers mieste surasta komunistų spaustuvė. Ji buvo įrengta viename name miesto centre. Konfiskuotas didelis kiekis spausdinių ir svarbių dokumentų. Suimti 5 komunistai.

STOCKHOLMAS VI.27 E. „Svenska Dagebladet“ praneša, kad Suomijos pasiuntinybėje Stockholme įsirašė didelis skaičius švedų savanorių kovoti kartu su Suomija prieš bolševikus.

TOKIO. VI. 27. E. Ypatingas Japonijos pasiuntinys deryboms su Olandų Indija Jošizava grįždamas su Japonijos prekybos komisijos nariais atvyko į Bataviją. Be to, buvo pradėta japonų repatriacija iš Olandų Indijos.

Šanchajus VI/27 E. Iš Manilos pranešama, kad aukštasis komisaras Filipinuose pranešė, jog iš Vašingtono gautais nurodymais turi būti leista „be jokio trynimosi gabenti karo medžiagą į Sovietų Sąjungą“.

Amsterdamas VI/28 E. Britų admiralitetas praneša, kad anglų lengvasis kraiseris „Grimsby“ nuskendo.

Roma. VI. 27. E. Čia pranešama, kad, pasibaigus italų kroatų ūkinėms deryboms, prasidės vengrų kroatų ekonominės derybos, kurioms jau yra pasiruošta.

KROKUVA. VI. 27. ELTA. Varšuvoje įsisteigė „Generalinės gubernijos draudimo kontrolės biuras“. Biuras bus generalinės gubernijos vyriausybės žinioje.

Prie įtvirtinimų tenka daug kur nukirpti vielų užtvaras.

Gyvajai Lietuvai

Lietuviškas dar teka kraujas
Širdy motulės Lietuvos,
Ją atgimimas šaukia naujas
Į dieną darbo ir kovos.

O, nelaimingoji tėvyne,
Užmiršk, kuo vakar gyvenai,
Ir tuos, tavęs kur išsigynė,
Palikę raudančią liūdnai...

Dar gyvas tavo artojėlis
Žaliajam vasaros lauke,
Dar žydi tavo pievų gėlės
Rasa palaistytos vaiskia.

Dar svyra varpos aukso gryno,
Dar svyra svėrės pūdymų
Ir marios mėlynojo lino
Prie numylėtinės namų...

Aušra tekėjo ir užgeso,
Bet tėviškės dangus — dar ne,
Dar tau naktužė miegą neša,
Dar bėga bangos Nemune.

Dar rymo kryžkeliuose kryžiai,
Dar koplytėlės pakeliuos...
Tad eik, šalie, kur pasiryžai,
Ieškot ir rast naujos dalios!

Šančių partizanai apgina Kauną

Šančių partizanams teko sunkus uždavinys — sulaikyti raudonarmiečius. Susprogdinus Nemuno tiltus, jų buvo dar daug likę už Nemuno ir jie visą laiką bandė prasiveržti seklumomis ties Šančiais, norėdami pasiekti pagrindinę traukimosi liniją — Jonavos plentą. Jeigu tai jiems būtų pavykę, viso Kauno gynybai tai būtų galėję turėti lemiamos reikšmės. Jausdami tai, Šančių partizanai darė didžiausias pastangas sutrukdyti raudonarmiečiams persikelti per Nemuną. Tai jiems pavyko.

Čia, kaip ir visur Kaune, partizanai savo žygius pradėjo, turėdami tik kelis šautuvus, pasigriebtus iš kritusių per bombardavimą raudonarmiečių. Toliau jau buvo nuginkluojami paskiri kareiviai, padeginėję namus; bet tai vis buvo mažmožis partizanų apsiginklavimui. Visa pagerėjo, kai pirmadienį apie 10 val., rusų padegti, ėmė liepsnoti Šančių kariniai sandėliai. Žmonės puolė prie gaisraviečių; norėjo gesinti, bet rusų sargybiniai neleido. Vieną sargybinį pavyko nuginkluoti, bet kitas pabėgo ir atkvietė patrulius. Vis dėlto sargybos pagaliau buvo išsklaidytos, ir žmonės įsiveržė į padegtas ginklų dirbtuves. Rasta puikaus grobio — per 2.500 šautuvų ir daug šaudmenų. Ėmė ginkluotis, kas tiktai norėjo. Dabar Šančių partizanai jau galėjo veikti. Tuojau įsistiprinta Metalo fabrike ir, pasinaudojant saugia mūro priedanga, imta apšaudyti Juozapavičiaus prospektu traukią raudonarmiečiai. Karo grobis nuolat didėja: partizanams atitenka viena po kitos auto mašinos, sunkvežimiai, keli kulkosvaidžiai, pabūklai, tanketės. Kovos darosi kaskart smarkesnės ir sėkmingesnės.

Tačiau tuo metu, kai Metalas jau laikėsi visiškai tvirtai ir veikė organizuotai, patirta, jog stambūs raudonarmiečių daliniai spaudžia partizanus prie Nemuno ir graso persikėlimu. Iki tol partizanai čia gynėsi tik šautuvų ugnimi; tuo tarpu nuo Napoleono kalno ir kitų vietų pylėsi kulkosvaidžių šovinių kruša. Laimei, pakrantės partizanai gauna porą kulkosvaidžių; gynyba sustiprėja. Raudonarmiečiai bando keltis ir keltu, ir motorlaiviu, ir valtimis — vis nesėkmingai. Kai kurie persiyrę pasiekia beveik kulkosvaidžių lizdus, bando apmėtyti granatomis, bet čia patys krinta nuo partizanų šūvių.

Su vis didėjančia įtampa pakrantės partizanai kovojo nuo pirmadienio priešpiečių ligi ankstyvo trečiadienio ryto, kada raudonarmiečiai, nebetekę vilčių prasiveržti, atsitraukė ir išsisklaidė po Jesios pakrantes. Pats kritiškiausias momentas buvo tada, kai raudonarmiečiai ėmė apšaudyti Šančių gynybą iš pabūklų, kuriems nutildyti partizanai čia teturėjo tik vieną prieštankinį pabūklą. Tačiau šiuo momentu kaip tik jie buvo apšaudyti iš vokiečių lėktuvų. Iš viso vokiečių aviacija dažnai puikiai pasitarnaudavo kritiškais momentais. Nežinia, ar vokiečių aviacijos vadovybė taip įdėmiai sekė per Kauno radiją siunčiamus Šančių „štabo" pranešimus, ar naudojosi tik sava žvalgyba, bet jos veikla visuomet pasireiškė tada, kai Šančių partizanams ji buvo reikalingiausia.

Partizanų uždavinį čia sunkino dar tai, kad jie nuolat buvo apšaudomi iš namų žydų ir komunistų, kurie smarkiausiai imdavo veikti, kai tik raudonarmiečiai pradėdavo spausti. Buvo kovojama žiauriai. Tai greičiau skerdynės, ne karas. Pasiduoti nelaisvėn raudonarmiečiai vengė ir, kaip paskiau paaiškėjo, dėl to, jog buvo įbauginti, kad jiems būsią piaustomi liežuviai ir pan. Kapinėse jie net tarp savęs susišaudė, nes vieni norėjo pasiduoti, kiti tam pasipriešino. Nežinia dėl ko, bet narsiausiai kovėsi mongolai. Raudonarmiečių šaudymas labai netaiklus. Su juo partizanai taip apsiprato, kad net nebevengdavo jų šūvių. Apskritai, partizanai laikėsi nuostabiai drąsiai. Pvz., kai prie štabo sprogo sviedinys, niekas net nekrūptelėjo. Daugumas jų buvo atsargos kariai, buvę savanoriai, šauliai, darbininkai, moksleiviai. Nedaug Šančiuose teatsirado karininkų. I pabaigą jų skaičius tesiekė 10. Todėl organizuotumo trūkumas buvo žymiai jaučiamas. Iš partizanų daugiau nukentėjo jaunieji, neturėję karinės patirties. O tarp partizanų buvo net 14 metų amžiaus jaunuolių. Vaikai neblogai tarnavo ryšiams palaikyti, nes telefonas Šančiuose neveikė. Viena 60 metų senutė sutiko išžvalgyti raudonarmiečių pozicijas už Nemuno ir tą uždavinį atliko. Pasitaikė ir tokių „stachanovininkų", kurie, nelaikę vairo savo rankose, ėmė važinėti mašinomis, pristatinėdami ginklus ir šaudmenis.

Apytikriai žuvusiųjų partizanų skaičius Šančiuose siekia ligi 100; sužeistųjų mažiau. Didesnę žuvusiųjų dalį sudaro jaunuoliai, parodę didelės drąsos, bet neturėję reikiamos patirties. Tačiau, kad ir žuvę, tie jauni karžygiai liks gyvi tautos atminty.

Padarytieji raudonarmiečiams nuostoliai yra labai žymūs. Šimtai jų krito nuo šautuvų ir kulkosvaidžių ugnies; nemažas jų skaičius nuskendo Nemune; daugybė paimta nelaisvėn. Paimta daug karo medžiagos. Tačiau pats didžiausias Šančių partizanų laimėjimas yra tai, kad jie sulaikė likusių raudonarmiečių (manoma, jų buvus 3 divizijas) įsiveržimą į Šančius ir Kauną ir tuo išgelbėjo visa, kas partizanų jau antrą karo dieną buvo laimėta.

Svarbios informacinės žinios

„Į LAISVĘ" Nr. 6

išeis pirmadienį. Sekmadienį mūsų skaitytojus prašome daugiau klausyti radijo.

„Į LAISVĘ" REDAKCIJAI

nuo pirmadienio bus galima skambinti tel. 21414 ir 20530, administracijos reikalais — 22430.

KAUNO KARO KOMENDANTO ĮSAKYMAS Nr. 9

Vadovybės įsakymu, ligšiol veikę partizanų daliniai perorganizuojami **į reguliarų junginį**. Ryšium su tuo visi partizanų daliniai, įmonių apsauga ir paskiri asmenys visus turimus ginklus ir karo medžiagą privalo ligi šiandien, birželio 28 d., 17 val. grąžinti Kauno Karo Komendantūrai perregistruoti. Nuo to pat laiko išduoti ligšioliniai leidimai ginklui laikyti ir vaikščioti nustoja galios. Asmenys, kurie nustatytu laiku ginklų perregistravimui į Komendantūrą negrąžins, bus baudžiami visu įstatymų griežtumu.

PLK. BOBELIS,
Kauno Karo Komendantas

KAUNO MIESTO GYVENTOJAMS

Pastebėta, kad Kauno miesto gyventojai mažai tesirūpina švaros palaikymu. Įsakau visiems namų valdytojams, kiemsargiams ir nenacionalizuotų namų savininkams savo namuose, kiemuose ir gatvėse griežtai prisilaikyti švaros taisyklių. Už nepildymą šio įsakymo bus baudžiami be perspėjimo.

E. p. Kauno miesto Burmistras

„LINO" VADOVYBĖS PRANEŠIMAS „LINO" (BUV. RESPUBLIKINĖ KONTORA „LINAS") TARPAPSKRITINIAMS SKYRIAMS, FABRIKAMS IR PIRKYKLOMS

Ligi atskiro parėdymo visiems tarpapskritiniams K/S „Linas" skyriams, fabrikams ir pirkykloms įsakau sustabdyti linų, pakulų, žaliavos ir sėmenų pirkimą iš ūkininkų. Pirkimas bus atnaujintas, kada bus restauruotas susisiekimas geležinkeliais, sutvarkyti sandėliai ir fabrikai ir kada bus paskelbtos naujos linų ūkio produktams kainos. Sėklinių sėmenų pardavimas **linų augintojams** turi toliau vykti senomis kainomis ir sąlygomis. Pardavinėti sėklinius sėmenis ne sėjai, bet kitiems reikalams **griežtai draudžiama.**

J. KRIKŠČIŪNAS,
K/S „Linas" pirmininkas

„LINO" PRANEŠIMAS GELEŽINKELIŲ STOČIŲ VIRŠININKAMS

Kooperatyvų Sąjunga „Linas" (buv. Respublikinė Kontora „Linas") prašo geležinkelių stočių viršininkus linų, pakulų ir sėmenų vagonus, kurie yra jų valdomose stotyse, paskirstyti taip:

1. Vagonus, kurie adresuoti Lietuvos fabrikams, t. y., Šiaulių — Gubernijos, N. Vilnios, Kauno — Aleksoto, Mažeikių „Lino" fabrikams, Kauno ir Šiaulių „Ringuvos" ir Vilniaus aliejaus dirbtuvėms, siųsti į važtaraščiuose nurodytas vietas.

2. Vagonus, kurie adresuoti Rusijos fabrikams: Leningradas — „Rabotnica", Leningradas — Serp ir Molot, Puškino — Kulotinskaja, Charkovas — Kanatnyj Zavod, Maskva — Eksportlen, Odesa — Džutovaja fabrika, Orša — Oršanskij lnokombinat, Wiazniki — fabrika Roza Luksemburg, Wiazma — Wiazemskajalnočeselnaja fabrika ir kt. grąžinti į Šiaulius — Gubernija „Linas" 1-as.

J. KRIKŠČIŪNAS,
K/S „Linas" pirmininkas

VISOMS UGNIAGESIŲ ORGANIZACIJOMS IR BUV. UGNIAGESYBOS DARBUOTOJAMS

Tikslu palaikyti ir sustiprinti krašto priešgaisrinę apsaugą Lietuvos Ugniagesių Organizacijų Sąjunga prašo visas ugniagesių organizacijas ir paskirus ugniagesybos darbuotojus imtis tuojau organizuoti ir stiprinti miestų, įmonių ir kaimų ugniagesių komandas, tariant, sutvarkyti turimas vietoje priešgaisrines priemones, pasirūpinti vandens šaltiniais ir, svarbiausia, (kur tokių dar nėra) suburti bent minimalius rikių ugniagesių būrelius.

Apie komandos sudėtį, turimą ir trūkstamą priešgaisrinį inventorių pranešti Lietuvos Ugniagesių Organizacijų Sąjungai, Kaunas, Vilniaus g. 21 nr. bt. 1, telef. 20407 tuojau, paštui ir telefonui pradėjus veikti.

L. U. O. Sąjungos Tarybos ir Valdybos nariai prašomi tuojau pranešti savo dabartinius adresus.

L. U. O. S-gos Valdyba

BUVUSIEMS KAUNO APSKRITIES POLICIJOS PAREIGŪNAMS

Įsakau buvusiems Kauno apskr. Policijos pareigūnams, atleistiems iš policijos tarnybos nė vėliau kaip 1940 m. rugsėjo mėn. 20 d., grįžti į savo nuovadų bkstines ir imtis iniciatyvos suorganizuoti nuovadas.

Instrukcijų ir visais kitais reikalais kreiptis į Kauno Miesto ir Apskrities Policijos Vado Įstaigą Kaune, Gedimino — Duonelaičio gatvių kampe (buv. Vidaus Reikalų Ministerijoje), telefono Nr. 26564.

A. ŽARSKUS
Kauno miesto ir Apskrities Policijos Vadas
Kaunas, 1941, birželio mėn. 27.

VIETOS APSAUGOS ŠTABO BENDRADARBIAMS

Vado pulk. Butkevičiaus pavestas, prašau visus skyrių viršininkus ir kautynių dalinių vadus paruošti iki birželio 30 d. darbų apyskaitą — dienoraštį.

Birželio 30 d. 18 val. štabo bendradarbiai, skyrių viršininkai ir kautynių dalinių vadai susirenka Žaibo spaustuvės salėje pasitarimo. Buv. Vietinio Apsaugos Štabo Viršininkas **Albertas Kaunas.**

Pastaba: Įeinama su žinomais slaptažodžiais.

BUV. LIETUVOS GELEŽINKELIŲ V-BOS INŽINIERIAI, TECHNIKAI, EKONOMISTAI IR REVIZORIAI

prašomi skubiai įsiregistruoti ar pranešti savo adresą, nurodant eitąsias pareigas.

Registruojama Kaune, Putvinskio g. 27 (buvusiose Valst. Kontrolės patalpose) kamb. 32 telef. 20458.

KAUNO ĮGULOS BAŽNYČIOS BUVUSIEMS CHORISTAMS

Išsilaisvinimo proga, buvusis Kauno Įgulos bažnyčios choras, šį sekmadienį organizuoja giedojimą per pamaldas 11 val. 30 min. Kauno Įgulos bažnyčioje.

Visus buvusiuosius Kauno Įgulos bažnyčios choristus kviečiame atvykti sekmadienį, birželio 29 d. 10 val. choro salėn į repeticiją ir 11 val. 30 min. į bažnyčią giedoti.

Choro Dirigentas ir Vargininkas

ĮSAKYMAS SPORTO REIKALAIS

Miestų ir apskričių fizinės kultūros ir sporto komitetų turtą pavedu savo žinion perimti ir iki atskiro nurodymo globoti šiems asmenims:

1) Vilniaus — Kuliavui Aleksandrui, Klimui Juozui ir Butkui Pranui;
2) Šiaulių — Variakojui Viliui ir Peleckiui Antanui;
3) Panevėžio — Šepaičiui;
4) Marijampolės — Puskunigiui Leonui, Senkui Viktorui ir Kijauskui Petrui;
5) Vilkaviškio — šauliui Šarūnui;
6) Telšių — Liberiui Gasparui;
7) Ukmergės — Vitkauskui Stasiui;
8) Alytaus — Bliudžiui Albinui ir Varankai Zigmui;
9) Trakų — Matusevičienei Leonidai.

(pas.) A. Keturakis,
L. e. p. Kūno Kultūros Rūmų Direktorius.

VALSTYBINIO SĖKLŲ FONDO PRANEŠIMAS

Valstybinio Sėklų Fondo Centro Kontora įsako savo bazėms ir punktams tuojau imtis priemonių apsaugoti jų žinioje esančiam turtui. Turimi pinigai, sėklos, inventorius bei kitoks turtas turi būti tuojau patikrintas ir surašytas tuo reikalu aktas, dviejuose egzemplioriuose. Kai tik ims veikti paštas, vieną akto egzempliorių tuojau atsiųsti Centro Kontorai Kaune (Putvinskio g-vė 7a) ir kartu suteikti kitų paaiškinimų raštu apie bazės arba punkto padėtį.

Centro Kontora primena, kad pagal bendrą vyriausybės įsakymą visose sėklų bazėse ir punktuose turi vykti darbas.

VALSTYBINIS SĖKLŲ FONDAS

> Pamestas Petro Cegio Liet. Vidaus pasas ir studento asmens liudijimas. Radus, prašau grąžinti savininkui arba perduoti Kauno miesto El. Stočiai.

Kaip vokiečių kavalerijos pulkas šturmu perėjo upę Ukrainoje

Berlynas. VI. 27. ELTA. Per kautynes, kurios vyko kadaise prie Lenkijos priklausiusioje Ukrainos srityje, birželio 26 dieną pasižymėjo vienas vokiečių kavalerijos pulkas, ypač puikiai įvykdęs ataką sunkiomis aplinkybėmis. Iš vienos vietovės, kurią birželio 25 dienos vakarą paėmė priešakiniai divizijos daliniai, tolesnis puolimas turėjo būti vykdomas balotoje vietoje ir forsuojama viena upė. Nors per apaugusį krūmais ir atskirais medžiais raistą link upės ėjo kelias, tačiau jis pasibaigė per 200 metrų nuo upės kranto ties neperbrendamu dumblynu. Kitoje upės pusėje vienas sovietų sutvirtintas lizdas dengė perėjimą. Nustatytu laiku, auštant birželio 26 dienai, priešŝarviniai pabūklai pradėjo apšaudyti sovietų sutvirtintąjį lizdą. Tuo pačiu metu prisiartino raiteliai, zovada prijojo prie kranto ir su visais arkliais perplaukė upę, neatsižvelgdami į bolševikų šautuvų ir kulkosvaidžių ugnį, o taip pat vis dar šaudžiusį sutvirtintąjį lizdą. Visiškai peršlapę ir uždusę, raiteliai su savo arkliais pasiekė kitą upės krantą, išblaškė sovietų pėstininkus ir zovada persekiojo bėgantįjį priešą.

RADIO PROGRAMA

Šeštadienis 28. VI.

6.30. Malda (pl); 6.35. Laikas, žinios, pranešimai; 6.50. Koncertas (pl); 7.00. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA; 7.10. Rytinis koncertas (pl); 7.20.—7.45. Kartojimas svarbesnių žinių, pranešimų, tolimesnė dienos programa.

7.45—12.00. Pertrauka

12.00. Varpų muzika iš Karo Muziejaus; 12.05. Laikas, Eltos žinios; 12.20. Tautiniai šokiai (pl); 12.30. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA; 12.45—13.00. Informacijos, tolimesnė dienos programa.

13.00.—14.00. Pertauka

14.00. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA;

14.15—15.00. Pertrauka

15.00. PRANEŠIMAI ESTŲ KALBA;

15.15—16.45. Pertrauka

16.45. Koncertas (pl); 17.00. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA; 17.10. Dainuoja Valstybės Operos solistė E. Kardelienė; 17.25. Eltos žinios, pranešimai; 17.40. Armonikos muzika (pl) 18.00. Iš laikraščių; 18.15. Dainuoja Valstybės operos solistas A. Kučingis; 18.30. Reportažas; 18.45. Koncertas (pl); 19.00. KALBA VOKIEČIŲ FRONTO POSTAS; 19.15. Fortepijono muzika (pl); 19.30. INFORMACIJOS IŠ BERLYNO; 20.00. ŽINIOS IŠ BERLYNO; 20.15. Policijos pučiamųjų orkestro koncertas. Dirig. Jonušas; 20.45. Žinios, programa rytdienai; 20.55. Programos užbaiga: Labanakt. Himnas (pl).

Sekmadienis 29. VI.

6.30. Malda (pl); 6.35. Laikas, žinios; 6.50. Koncertas (pl); 7.00: ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA; 7.10. Gimnastika, vad. Marijošienė; 7.25. Rytinis koncertas (pl); 8.00. Laikas, žinios, informacijos; 8.20. Liaudies dainos (pl); 8.45. Iš ūkiškos spaudos; 9.00. Koncertas (maršai pl); 9.15. Kartojimas svarbesnių žinių, pranešimų, tolimesnė dienos programa; 9.30. Simfoninės muzikos koncertas (pl); 10.20. Transliacija pamaldų iš Arkikatedros — Bazilikos; 12.30. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA; 12.45—13.00. Laikas, žinios, pranešimai, tolimesnė dienos programa.

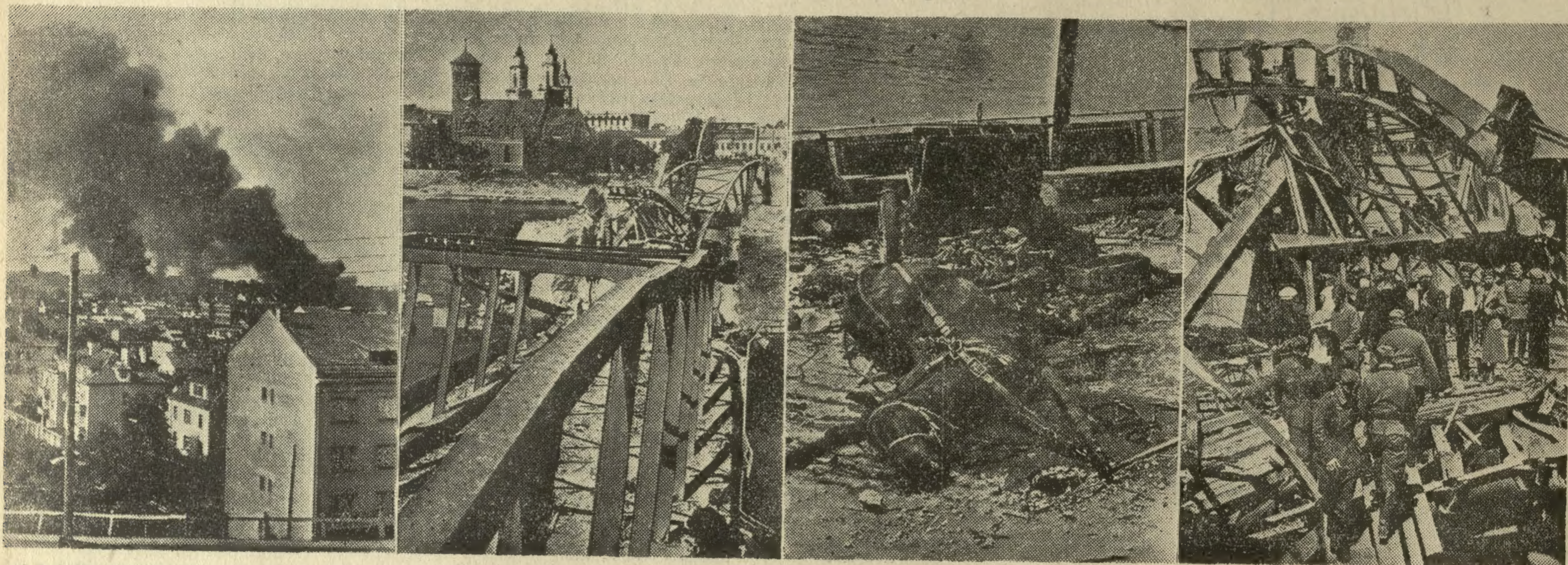
13.00—14.00. Pertrauka

14.00. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA

14.15—15.00. Pertrauka

15.00. ŽINIOS ESTŲ KALBA; 15.15. Vaikų valandėlė; 15.45. Reportažas „Sekmadienis Kaune"; 16.00. Mišrus koncertas (pl); 16.45. Laikas, žinios, pranešimai; 17.00. ŽINIOS VOKIEČIŲ kalba; 17.10. Koncertas (duetas). Dainuoja Valstybės Opero solistės Jasaitytė ir Arnastauskienė. Programoje liaudies dainos; 17.25. Eltos žinios, pranešimai; 17.40. Iš ūkiškos spaudos; 19.00. Muzikos, dainos ir poezijos valandėlė. Dalyvauja Valstybės Operos solistas Ipolitas Nauragis; 19.30. INFORMACIJOS VOKIEČIŲ KALBA 20.00. ŽINIOS VOKIEČIŲ KALBA; 20.15. Operų arijos (pl); 20.45. Žinios, programa rytdienai; 20.55. Programos užbaiga: Labanakt. Himnas (pl).

Besitraukiančių bolševikų palikimas Kaune

Iš kairės į dešinę: 1. rusų padegti Aleksoto sandėliai; 2. rusų susprogdintas Vytauto Didžiojo tiltas; 3. ant tilto žuvusios raudonosios kariuomenės palaikai; 4. susisiekimas lieptu, padarytu per susprogdintą tiltą.

Kautynės dėl Aleksoto tilto

Lakūno ltn. Dženkaičio mirtis

Vakar įsidėjome trumpą „ne visai tikslią žinutę apie mūsų partizanų kautynes dėl Aleksoto tilto ir lak. ltn. Dženkaičio žuvimą. Šiandien redakcijai pavyko gauti apie tai papildomų žinių, todėl galime tiksliau nušviesti herojiškas partizanų kautynes dėl to tilto ir didvyrišką lak. ltn. Dženkaičio mirtį. **Redakcija.**

Vienos iš svarbiausių kautynių, pareikalavusios daugiausia mūsų partizanų aukų, buvo kautynės dėl Aleksoto tilto. Pirmadienį, dar gerokai prieš piet, išsprogdinus Geležinkelio tiltą, sumuštos raudonosios armijos gana stambūs daliniai visą dieną traukėsi Aleksoto ir Panemunės tiltais pro Kauną rytų link. Tuodu abu tiltu saugojo stiprios šarvuočių ir pėstininkų sargybos. Buvo aišku, kad užminuoti tiltai, kai tik stambiosios raudonarmiečių jėgos juos pereis, tučtuojau bus išsprogdinti. Todėl kilo būtinas reikalas vieną iš tiltų per Nemuną, žūt būt, apsaugoti nuo išsprogdinimo.

Dar gerokai prieš piet lak. ltn. Dženkaitis, vieno mūsų aviacijos karininko padedamas, Aleksoto kalne, Linksmakalnyje, pradeda organizuoti partizanų būrį Aleksoto tiltui užimti. Surenkama apie 15—20 žm., bet nėra ginklų. Tuo metu Linksmakalnyje sovietų buvo padegtas ginklų sandėlis. Pasibaigus didiesiems ginklų sandėlio sprogimams, ltn. Dženkaičio partizanų būrys įsibrauna į išlikusias nesunaikintas patalpas ir apsirūpina ginklais bei šaudmenimis. Tada ltn. Dženkaitis pradeda Aleksoto tilto puolimą, nežiūrint to, kad juo traukia labai stambios sovietų jėgos. Prisidengdami Linksmakalnio šlaito medžiais, partizanai pamažu prislenka prie Fizikos Chemijos Instituto patalpų ir nuo jų besileidžiančiame šlaite įsikūrę, pradeda tilto ir į jį vedančių gatvių apšaudymą.

Šaudymas labai sėkmingas. Ltn. Dženkaičio partizanų būrelį tesudaro apie 20 — 30 žmonių, tačiau jo automatinių ginklų ir šautuvų ugnis tokia stipri, kad Veiverių gatvę, Nemuno pakrante enančias gatves, išilgai tiltą kitoj Nemuno pusėj priešais esančias gatves partizanų ugnis šluote šluoja. Sovietų susisiekimas tiltu nutraukiamas. Nuotaika pakili. Žemai esančiuose Senamiesčio ir Naujamiesčio rajonuoe vykstąs intensyvus kulkosvaidžių šaudymas partizanams, tilto puolėjams, įkvepia dar didesnės drąsos. Jau, regis, nebedaug tereikia, kad tiltas būtų išlaikytas ir nuo Veiverių gatvės pusės sovietų puolimas sustabdytas. Bet apie 17 — 18 val. iš užpakalio ltn. Dženkaičio partizanų būrį puola tanketėmis ir šarvuočiais ginkluoti sovietai, numuša paliktas užpakalio apsaugai nedideles sargybas didesnių sargybų dėl žmonių stokos nebuvo galima pastatyti. Po to, išlipę iš šarvuočių. automatiniais ginklais pradeda šlaite esančių partizanų apšaudymą. Per dešimt partizanų vietoje nukaunama, o pats ltn. Dženkaitis peršaunamas į dešinįjį plautį ir kairiąją ranką. Kautynėms su užpuolikais tebevykstant, sunkiai sužeistasis lakūnas nutraukiamas į apačią, vienos gailestingosios sesutės perrišamas ir tik antradienio rytą perkeliamas per Nemuną laiveliu ir paguldomas Senamiesčio ligoninėje, kur trečiadienį po piet ir miršta.

Likusieji partizanai, sovietų smarkiai apšaudomi, priversti Linksmakalnio šlaitais trauktis. Traukiantis vėl žūva keli partizanai. O vakare, lygiai vienuoliktą valandą, sovietai, bijodami naujo partizanų puolimo, tiltą išsprogdina ,nors tuo metu tiltu žygiavo pačių sovietų pėstininkai, kurie visi sykiu su tiltu žuvo.

Kovos meisteriai ir pagiros

Pirmųjų kovų įspūdžiai

Vokiečių narsiosios armijos žygis prieš Sovietų Rusijos bolševikus užtiko mane kaime, apie trylika kilometrų nuo Kauno. Pirmieji vokiečių aviacijos smūgiai į Kauno aerodromą pranešė, kad Adolfo Hitlerio Vokietija pradėjo savo istorinę misiją apvalyti Europą nuo komunizmo pabaisos, kuri jau laikė pavergusi šešiolika sąjunginių valstybių su dviem šimtais milijonų žmonių ir intensyviai ruošėsi pavergti kitus milijonus europiečių. Tie pirmieji aviacijos smūgiai sukėlė visą kaimą — vyrai, moterys ir vaikai išbėgo į kiemus ir telkėsi būreliais. Nors ne vienas suprato, kas pradėjo, bet mūsų iškankinti kaimiečiai iš karto dar nedrįso viešai reikšti savo džiaugsmo, — nes aplinkui slankiojo nelinksmi komjaunuoliai ir kaimo „pareigūnai". Tačiau paslėptas džiaugsmas skambėjo beveik visų balse, o vienas kitas, spausdamas ranką, savo patikimam bičiuliui reikšmingai tarė, kad komunizmui jau atėjo galo pradžia.

Tačiau negausūs komunistai tą paslėptą džiaugsmą pasistengė nuslopinti karo veiksmus išaiškindami kaip oro manevrus. Net priešlėktuvinės artilerijos ore sprogstančius sviedinius jie mėgino aiškinti, kaip pratimų šovinius, nes nė vienas jų į lėktuvus nepataikydavo. Pagaliau net pats ėmiau svyruoti, nes ore aukštai skraidančių lėktuvų ženklų paprasta akimi nebuvo galima įžiūrėti. Bet kada ties kaimu pasirodė gražiai išrikiuota 24 bombonešių eskadrilė ir kai priešlėktuvinė artilerija teiššovė tik kokius septynis netaiklius sviedinius, aš beveik įtikėjau, kad vyksta ne karas, bet didžiuliai oro manevrai. Tik čia pat sutikta iš Kauno atbėgusi moteris vėl mane grąžino į realybę: ji pasakė, kad pirmieji vokiečių aviacijos taiklūs smūgiai jau sumalė Kauno aerodromą. Tik tada aš ėmiau iš tikrųjų justi, kokia galinga ir neįtikimai drąsi yra ta vokiečių aviacija, apie kurios nuostabius žygius, ypač ties Kretos sala, buvau skaitęs laikraščiuose.

Kai supratau, kad didysis atsiskaitymas su bolševizmu yra prasidėjęs, jau menkai bedomino mane tos drąsios kaimiečių šnekos ir išliejama bolševikams neapykanta, sužinojus, kad vokiečių armija jau žygiuoja. Įdomiausia buvo konstatuoti tą visuotinį įsitikinimą, kad Vokietija laimės ir sutriuškins tautų ir žmonių katorgą — Sovietų komunizmą. O mane ypač domino vokiečių aviacijos žygiai, nes, suprantama, tik juos tegalėjau stebėti. Dvi dienas — birželio 22 ir 23 d. — sekiau pralekiančias vokiečių plieninių paukščių puikias eskadriles ir vis laukiau, kada stos į kovą raudonoji bolševikų aviacija. Juk tiek daug mes, buvusieji komunistinio rojaus vergai, buvome girdėję apie sovietų „herojus — letčikus", apie jų aviacijos galybę. Kur gi tie „herojai"? Kur ta jų narsa? Tik vieną kitą kartą temačiau vienišą, lyg išsigandusį ir susigėdusį žvalgybinį sovietų lėktuvą, kuris praskrido žemai, lyg slėpdamasis tarp girių ir aukštųjų Nemuno krantų.

Tiesa, vienas kaimo žmogus matęs, kaip vieną vokiečių naikintuvą užpuolė trys rusų naikintuvai. Jis ėmęs drebėti dėl jo likimo. Tačiau greit pasirodė, kad jo nugastavimai buvo be pagrindo — vokiečių naikintuvas taip vyriškai manevravo, nardė ir šaudė, kad ne tik pabėgo nuo raudonųjų naikintuvų, bet net vieną jų „nuleido". Suprantama, kad, šitokius dalykus matydami, rusų karininkai ėmė keiktis.

Atrodo, kad raudonoji aviacija kovose ties Lietuva niekuo negalėjo pasirodyti. Vokiečių lėktuvai, sudavę pirmuosius triuškinančius smūgius rusų aerodromams, tuoj užviešpatavo erdvę ir ėmė negailestingai persekioti bėgančius rusus. Prisimenant pirmųjų kovos dienų vokiečių aviacijos drąsius veiksmus, nenoromis ateina į galvą palyginimas pradedančio pretensingo šachmatininko lošimo su nenugalimu pasauliniu meisteriu, kuris pirmoką negailestingai sugėdina.

Smarkios vokiečių ir rusų lėktuvų kautynės ore

PER KAUTYNES VOKIEČIŲ LAKŪNAI NUMUŠĘ 28 SOVIETŲ MAŠINAS

Berlynas. VI. 27. ELTA. Vieną vokiečių smingančių lėktuvų eskadrilę, kuri birželio 26 d. bombardavo rytų fronto Gudijos sektoriuje bolševikų šarvuočių junginius, automašinų voras ir kariuomenės telkinius, jai grįžtant atgal, puolė stiprus bolševikų naikintuvų junginys. Kilusių smarkių kautynių metu vokiečių smingantieji lėktuvai numušė 28 sovietų mašinas. Jau iš toli vokiečių lėktuvų įgulos iš kylančio dulkių debesio suprato, kad nuo žemės pakyla didelis skaičius sovietų lėktuvų. Vokiečių lakūnai tuoj parengė savo mašinas pulti ir pilnu tempu įsiveržė į bolševikų lėktuvų tarpą. Lėktuvai pašėlusiai sukinėjosi vienas aplink kitą. Šviečiamosios raketos raižė orą. Už keletos sekundžių pirmieji bolševikų „Rata - Weber" tipo naikintuvai pradėjo kristi žemyn. Tuo tarpu trys sovietų naikintuvai priskrido prie eskadrilės kapitono lėktuvo, o dvi kitos „Rata" firmos mašinos puolė jį iš užpakalio. Užpultasis lėktuvas pradėjo šaudyti visais priešakiniais kulkosvaidžiais, ir, lyg žaibo trenkti, du sovietų lėktuvai, vilkdami juodą dūmų uodegą, pradėjo pulti žemyn. Kiti sovietų lėktuvai mėgino pabėgti, bet vokiečių smingančių lėktuvų eskadrilė nuskrido jiems įkandin ir numušė dar keletą mašinų. Tik keletui rusų lėktuvų pavyko pasprukti.

Švedų laikraštis apie Lietuvos pionierių stovyklas

Stockholmas VI.27 ELTA. „Stockholms Tidningen" praneša, kad bolševikai mėgino Lietuvos jaunimą įtraukti į savo eiles, rengdami komunistines pionierių stovyklas. Spygliuota viela aptvertose stovyklose komunistiniam auklėjimui skirti vaikai praktiškai buvo laikomi kaip belaisviai, atskirti nuo bet kokio susisiekimo su kitais žmonėmis. Laikraštyje „Stockholms Tidningen", tarp kitko, rašoma: „Stovyklų vietos ligšiol buvo nežinomos. Tik dabar vaikai yra surasti, būdami apleisti ir kęsdami didelį alkį. Lietuvos Raudonasis Kryžius dabar jiems pasiuntė maisto ir tuo pat metu nelaimingosioms motinoms pranešė, kad jos atsiimtų savo vaikus kaip galima greičiau".

PAPENAS NESIŪLĘS JOKIOS TAIKOS

Berlynas. VI. 27. ELTA. Užsieniuose paskleista žinia, kad Vokietijos pasiuntinys Ankaroje von Papenas esąs padaręs tenykščiam Anglijos pasiuntiniui savo rūšies taikos pasiūlymą, yra, aišku, kaip šiandien Wilhelmstrassėje buvo pranešta užsienių spaudos atstovams į jų paklausimus, grynas prasimanymas.

ŠVEDIJA ATSTOVAUS ITALIJOS INTERESUS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Berlynas. VI. 27. ELTA. Iš kompetentingų šaltinių čia pranešama, kad Švedija apsiėmė atstovauti Italijos interesus Sovietų Sąjungoje. Klausimas, kas Sovietų Sąjungos interesus atstovaus Italijoje ,ligi šiol dar nepaaiškėjo.

Stockholmas, VI. 27. E. Švedijos teismas patvirtino Stockholmo miesto teismo sprendimą, kuriuo komunistų laikraščio „Ny Dag" leidėjas Spangbergas už švedų spaudos laisvės laužymą nuteisiamas 6 mėnesius kalėti. Vienas nuteistojo straipsnis nukreiptas prieš Suomiją. To straipsnio antraštė yra tokia: „Suomija atsisako nuo draugiškumo pakto su Sovietų Sąjunga".

Vašingtonas VI/28 E. Artimas baltiesiems rūmams Lindley pareiškė, kad netrukus Jungtinės valstybės paskirs Čiangkaišekui politinį patarėją. Tas Amerikos patarėjas Kinijai bus paskirtas ryšium su ginklų išnuomojimo ir paskolinimo įsakymu.

Tokio VI/27 E. Japonų vyriausybės atstovas vadina „kvailiausiais gandais" iš Londono skleidžiamus gandus apie Japonų ministerių kabineto pakeitimą ir, visų pirma, žinias, kad Matsuoka atsistatydinsiąs ar jau atsistatydinęs.

Karo cenzūros leista. „Žaibo" spaustuvė Kaune, Duonelaičio 24; tel. 26616